

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: رابرت اینلاکش
برگردان: جنوب جهانی
فرستنده: طاهر باختری
۱۳ جنوری ۲۰۲۵

"دیو" چو بیرون رود "فرشته داعش" درآید!

افزایش فعالیت حساب‌های حامی داعش در متا پس از سرنگونی اسد

پس از سقوط دولت بشار اسد در سوریه، نگرانی‌ها درباره شورش دوباره داعش شدت گرفته است. به گزارش مینت پرس نیوز، با وجود سیاست‌های سختگیرانه متا در گذشته برای ممنوعیت محتوای مرتبط با تروریسم، حساب‌های مرتبط با داعش بر راحتی در پلتفرم‌های این شرکت فعالیت می‌کنند.

هرچند متا پیش‌تر ۲۶ میلیون محتوای مرتبط با تروریسم را حذف کرده بود—یعنی ۹۹ درصد از این نوع محتوا در پلتفرم‌هایش—گزارش مینت پرس نیوز نشان می‌دهد که محتوای حامی داعش، که در جهان عرب به نام تحقیرآمیز "داعش" شناخته می‌شود، اکنون در این پلتفرم‌ها در حال گسترش است. بسیاری از این حساب‌ها در مناطقی از سوریه که تاریخی به عنوان پایگاه‌های قدرتمند این گروه شناخته شده‌اند، مستقر هستند.

در اوایل سال ۲۰۲۰، پس از حمله پهبادی ایالات متحده که منجر به ترور سردار قاسم سلیمانی، فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی شد، پلتفرم‌های متا، از جمله فیسبوک و اینستاگرام، بلافاصله شروع به حذف پست‌هایی با تصاویر سلیمانی کردند. متا اقداماتی برای شناسایی و مسدود کردن این تصاویر انجام داد و از کاربران خواست که از ارسال آن‌ها خودداری کنند.

به‌طور مشابه، ویدیوهایی که به یادبود سید حسن نصرالله، دبیر کل حزب‌الله لبنان، اختصاص داشتند، به سرعت توسط فیسبوک حذف شدند؛ به بهانه نقض قوانین این پلتفرم. در اکتوبر ۲۰۲۴، The Intercept فاش کرد که جردانا کاتلر، مسؤول سیاست‌گذاری اسرائیل در متا و مقام ارشد سابق دولت اسرائیل، فعالانه برای سانسور حساب‌های حامی فلسطین در فیسبوک، واتساپ و اینستاگرام تلاش کرده است.

این اقدامات شامل هدف قرار دادن سازمان‌های برجسته‌ای همچون دانشجویان برای عدالت در فلسطین (SJP) و صدای یهودیان برای صلح (JVP) می‌شد.

با این حال، پس از حمله نیروهای شورشی که به سرنگونی اسد انجامید، شاهد احیای محتوای آشکارای حامی داعش هستیم که متا هنوز اقدامی در قبال آن انجام نداده است. به عنوان مثال، یکی از کاربران فیسبوک حامی داعش تصویری از ابوبکر البغدادی، رهبر سابق داعش، در مسجد اموی دمشق منتشر کرده است. این پست که البغدادی را تمجید می‌کند، از ۲۲ دسامبر تاکنون در این پلتفرم باقی مانده و بیش از ۱۰۰۰ لایک و تعداد بی‌شماری نظر حمایتی دریافت کرده است.

ظهور دوباره حساب‌های مرتبط با داعش

حساب‌های ظاهراً حامی داعش، عمدتاً در مناطقی مانند بنش، سرمین، جرابلس، منبج، پالمیرا و دیرالزور که به عنوان پایگاه‌های تاریخی این گروه شناخته می‌شوند، ظهور کرده‌اند. حساب‌های جدید هر روز ایجاد می‌شوند و برخی از آن‌ها پرچم داعش را به عنوان تصویر پروفایل خود استفاده می‌کنند.

این حساب‌ها اغلب سخنرانی‌های رهبران داعش را منتشر می‌کنند که همچنان در پلتفرم فعال باقی مانده و معمولاً صد‌ها لایک و نظر دریافت می‌کنند. این محتوا شامل ویدیوهایی از اعضای این گروه است که با سلاح در خودروهای شاسی‌بلند در حال نمایش هستند و توجه زیادی را جلب می‌کنند.

در گذشته، فیسبوک اقدامات قابل‌توجهی برای ممنوعیت و سانسور این نوع محتوا انجام داده بود. در جولای ۲۰۲۰، اندیشکده لندن (ISD) Institute for Strategic Dialogue مطالعه‌ای درباره تبلیغات داعش منتشر کرد و تلاش‌های فیسبوک در این زمینه را برجسته کرد. این گزارش نشان داد که فیسبوک طی دو سال ۹۹ درصد از آنچه را که به عنوان محتوای مرتبط با تروریسم طبقه‌بندی کرده بود، حذف کرده است که حدود ۲۶ میلیون مورد را شامل می‌شد. افزایش محبوبیت محتوای حامی داعش که به وضوح پس از سرنگونی دولت بشار اسد در سوریه مشاهده می‌شود، تضاد آشکاری با سانسور بی‌امان این نوع محتوا در گذشته دارد. پیش‌تر، دسترسی به تبلیغات داعش در فضای آنلاین نیازمند پی‌موندن مسیری پیچیده از حساب‌هایی بود که غالباً از زبان رمزی برای مخفی کردن وابستگی خود استفاده می‌کردند.

این افزایش فعالیت در حالی صورت می‌گیرد که کارشناسان و مقامات، از جمله آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه ایالات متحده، بارها نسبت به تلاش‌های داعش و وابستگان آن برای سوءاستفاده از هرج‌ومرج در سوریه جهت احیای خود هشدار داده‌اند. این هشدارها بر لزوم هوشیاری در مقابله با تبلیغات افراطی تأکید دارد، اما پاسخ پلتفرم‌هایی مانند متا در این زمینه متناقض بوده است.

متا اخیراً اعلام کرده که قصد دارد سیستم "بررسی‌کننده حقایق" خود را حذف کند و آن را با "یادداشت‌های اجتماعی" جایگزین کند؛ تغییری که به عنوان گامی دور از سانسور مستقیم معرفی شده است. با این حال، این تغییر به نظر می‌رسد

همزمان با رویکردی تساهل‌آمیزتر نسبت به محتوای حامی داعش صورت گرفته، در حالی که محتوای حامی فلسطین همچنان با محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های پنهان مواجه است.

یک تحلیل‌گر نظامی سوری، که با چشم‌انداز امنیتی این کشور آشناست و به شرط ناشناس ماندن صحبت کرده، ارزیابی هشداردهنده‌ای از هرج‌ومرج پس از سقوط دولت اسد به مینت پرس نیوز ارائه کرده است. وی توضیح داد: "انبارهای اسلحه در سراسر کشور باز هستند، و گروه‌های تروریستی زیادی بر راحتی می‌توانند خود را از آن‌ها تأمین کنند. هنوز هیچ دولت یا ساختار امنیتی واقعی در اینجا وجود ندارد."

این منبع همچنین فاش کرد که در سال گذشته فعالیت‌های افراط‌گرایانه به‌طور قابل‌توجهی افزایش یافته است، از جمله عملیات اعضای داعش در مناطقی مانند شرق حماه. او افزود: "تروریست‌های داعش قبل از سقوط رژیم شروع به بازگشت کرده بودند، به همین دلیل بود که ایالات متحده حتی در قلمروی که به‌طور فنی تحت کنترل دولت سوریه بود، حملات هوایی انجام می‌داد."

وی همچنین گفت: "این افراد از احمد الشراء راضی نیستند. آن‌ها معتقدند که او به آن‌ها خیانت کرده و اهدافشان را فروخته است." احمد الشراء، رهبر جدید و عملی سوریه، بتازگی استفاده از نام اصلی خود را از سر گرفته است. او پیش‌تر به نام ابومحمد الجولانی شناخته می‌شد، نامی که در دوران رهبری‌اش در داعش و بعداً در هیأت تحریر الشام (HTS) به‌کار می‌برد.

دشواریهای گروه‌های دیگر و تداخلات با داعش

به اعتراف متا، بسیاری از گروه‌های شبه‌نظامی دیگر سوریه، حتی آن‌هایی که توسط ایالات متحده حمایت می‌شوند، معمولاً شامل اعضای سابق داعش هستند. این امر تشخیص میان گروه‌ها را دشوار می‌کند. برای مثال، جندالاقصى، که ابتداء شاخه‌ای از جبهه النصره بود، عمدتاً از اعضای سابق داعش تشکیل شده بود. وضعیت به حدی بحرانی شد که الشراء، که آن زمان رهبر هیأت تحریر الشام بود، در سال ۲۰۱۷ عملیات نظامی علیه این گروه بازسازی‌شده در ادلب آغاز کرد و آن را به همکاری با داعش متهم کرد.

حتی نیروهای دموکراتیک سوریه (SDF) که تحت رهبری کردها و از متحدان نزدیک دولت امریکا هستند، از این تداخلات مصون نمانده‌اند. گزارش شده است که شورای نظامی دیرالزور، وابسته به SDF، شامل بسیاری از جنگجویان سابق داعش بوده است.

نگرانی‌ها درباره بازگشت داعش

گمانه‌زنی‌ها درباره احتمال احیای دوباره داعش در ماه رمضان، نگرانی‌ها را در سوریه افزایش داده است. چنین احیایی می‌تواند بهانه‌ای برای ادامه حضور نیروهای امریکائی در عراق و سوریه تحت عملیات "عزم ذاتی" ارائه دهد. این امر ممکن است توجیهی برای افزایش تعداد نیروهای امریکائی در منطقه باشد؛ مسأله‌ای که برخی کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند، اگرچه بحث‌هایی نیز درباره احتمال کاهش حضور نظامی ایالات متحده در کشور وجود دارد.

بازگشت داعش همچنین می‌تواند مشکل بزرگی برای ترکیه ایجاد کند که در حال حاضر به دنبال هدف قرار دادن SDF در شمال شرقی سوریه است. یک شورش دوباره می‌تواند تلاش‌های انقاره را با ایجاد بی‌ثباتی بیشتر خنثی کرده و اهداف نظامی آن را پیچیده‌تر کند.

خلأ قدرت و ضعف ساختار دفاعی سوریه

پس از بزرگترین حمله هوایی اسرائیل که بخش عمده‌ای از زیرساخت‌های نظامی سوریه را نابود کرد، این کشور اکنون توان هوایی لازم برای مقابله با شورش احتمالی داعش را ندارد. خلأ قدرت ایجادشده هنوز به‌طور مؤثری توسط دولت جدید تحت رهبری HTS پر نشده است. این مسأله با عدم حضور بازیگران کلیدی که پیش‌تر داعش را در زمین سرکوب می‌کردند، پیچیده‌تر شده است. روسیه، ایران، نیروهای بسیج مردمی عراق (PMF) و حزب‌الله دیگر به‌طور فعال در سوریه درگیر نیستند و این امر یک لایه حیاتی از مقاومت علیه گروه‌های افراطی را از میان برداشته است. به نظر می‌رسد متا نیز خلأ مشابهی ایجاد کرده و اجازه داده است تا گروه‌های افراطی مختلف سوریه بدون مانع به تقویت صفوف خود بپردازند.

رابرت اینلاکش تحلیلگر سیاسی، خبرنگار و مستندساز مستقر در لندن است. او از سرزمین‌های اشغالی فلسطین گزارش داده و در آنجا زندگی کرده است و مجری برنامه "پرونده‌های فلسطین" است. وی کارگردان مستند "معامله قرن: فاجعه ترمپ در مسأله فلسطین و اسرائیل" است. او را در توئیتر دنبال کنید. @falasteen47 :

۱۲ جنوری ۲۰۲۵